

ህዝባዊ መኸተ አንጻር ምልኪ

ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ግዳይ መዘና ዘይብሉ ዓማጺ ምልኪ ኾይኑ ከምዘሎ አሉ ክባሃል ዘይኸእል ርኡይን ንጹርን ኩውንነት ኢዩ። ኣብ ደጌ እንርከብ ኤርትራውያን ነዚ ዓማጺ ኩነታት ሓንጎፋይ ኢልና ኣይተቐበልናዮን። ብአንጻሩ ብዝተፈላለዩ ወዳብን ዘይ ወዳብን መንገዲን ብተናጸልን ብብሽነኽና ክሳብ ሕጂ ከከም ክእለትና ንብድሆ ኣለና።

ይኹን ድኣምበር ብሰንኪ ሳኦን ሓደ ንኹልና ክጥርንፈና ዝኸእል ስሙርን ወዳብን ኣገባብ ቃልሲ ክሳብ ሎሚ ኣዘዩ ክንዕወተሉ ኣይካኣልናን። ሕጂ ግና፣ ዘይሓልፍ የለን ከም ዝባሃል፣ ንኹልና ቦቲ ዝተሓተ ናይ ሓባር ረኽቐሒ ጠርኒፉ ብሓባር ከቃልሰናን ከዕወተናን ዘኸእል ባይታ ተረኺቡሎ እንተተባህለ ቁኑዕ እዩ።

ኣብዚ ቀረባ እዋን(5-11 ጉምቦት 2008) ዝተገብረ ኣኼባ ተቃዋሚ ወደባት(ኪዳን) ጸቡቕ ፍርያት ኣምጺኡ፣ ሓደ ዓቢ ስጉምቲ ንቕድሚትዮ፣ ብዓወት ተዛዚሙውን እንተተባህለ ኣዘዩ ካብ ሓቂ ዝረሓቐ ኣይኮነን። ይዕቤ ይንኣስ በዘየገድስ፣ ንጸቡቕ ዝገበረ ድማ ጸቡቕ ጌረካ ምባልን ምወዳስን ምንኣድን ምትብባዕን ኑቡር ኢዩ።

ንዓድና ወሪዲዎ ዘሎ ጭው ዝበለ ዓማጺ ሑሉፍ-ምልኪ(Tyranny)ከምዝኾነ ፈጹሙ ዘማትእን ዘካትዕን ኣይኮነን። መዕነዊን ስሚን ናይ ኸምዚን ወዲ ኸምዚን ዝኣምሰለ ዓማጺ ምልኪ ድማ ዴሞክራሲ ይባሃል። ዴሞክራሲ፣ ፍትሒ፣ ካኣ ዘየማትእን ዘየካትዕን ንጹር ድልየትን ሃረርታን ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኢዩ። ከምዚ ናይ ዝኾነ ኻኣ ኢዩ ንቃለሲ ህዝቢ ኤርትራ ብመሰረቱ ናይ ግድን ጸረ-ምልኪ ዘብሎን፣ ንጠለብ ህዝቢ ኤርትራ ኻኣ ዴሞክራሲን ፍትሒን ዝገብሮን። እምብኣርከስ፣ ቃለሲ ህዝቢ ኤርትራ መኸተ አንጻር እዚ ወሪዲዎ ዘሎ ጭው ዝበለ ምልኪ ካብ ኮነ፣ ህዝባዊ መኸተ አንጻር ምልኪ እንተተባህለ ቁኑዕን ዝግብኡን መጻዋዕታን መለለይን ኢዩ።

ሕጂ ኣብ ቅድሚና ዘሎ፣ ንሕና ኣብ ደጌ እንርከብ ኤርትራውያን ነዚ ኣወንታዊ ዝኾነ መባእታዊ ዓወት ኪዳን ነባሪ ንኸኸዉን ብግብሪ ብኸመይ ክነወዓዎን፣ ክነሕይሎን፣ ክንደፋፋኣሉን ንኸእል ዝብል ሕቶ ኢዩ?

መንቀሊ ሓሳባት

ቅድም ቀዳድም ንሕና ካብኣቶም(ኪዳን)ንበዝሕ፣ ሕቶ ሃገር ንኹልና ዘገድስ ድኣ እምበር ናይ ዝተወሰኑ ሰባት ፍሉይ ሓላፊነት ኣይኮነን ክኸዉን እውን ኣይክእልንዮ። እሞ፣ ክሳብ ግበሩ ዝብሉና ክንጽብ የብልናን። ንኣብነት እዘን ዝሰዕባ ናይ ገዛእ ርእሰና ተበግሶታት ብጡርኑፍ ኣገባብ ምሰ ዝትግበራ ከሰርሓናን ከዕውታናን ይኸእላ፣ ዝብል ነቕ ዘይብል እምነት ኣለኒ።

1. ሙሉእ ጸብጸብ ናይ'ቲ ኣኼባ ምጥላብ፣ ክሳብ ዝመጹና ኣይንጸብ። ብናህና ተበግሶ ነቶም ኣብ'ቲ ኣኼባ ዝወዓሉ ብፍላይ ካኣ እቶም ወሳኒ ታራ ዝነበሮም ኣብዘዘለናዮ መጺኦም ሙሉእ ጸብጸብ ክህቡና ምዕዳም። ነዚ ንመትግባር
2. ወዕወዕ ባህላዊ ምሽታት ምድላው፣ መኸተ አንጻር ምልኪ ዝብል ነባሪን ጸቡቕን ዘመተ/ጎስጎስ(campaign) ምንቃል። ኣብዚ ተሞርኪስና ኻኣ ንኹሎም ኣብ ጥቓና ዝርካቡ ኤርትራውያን ኩፋት ዝኾነ መኸተ አንጻር ምልኪ ዝብል ጸብጸብ ኪዳን ዝወሃበሉ ባህላዊ ምሽታት ምድላውን ምውዕዋዕን። ነዚ ከምዚ ዝኣምሰለ ምሽታት

ከድምቅልና ዝኸኸል ከም “መኸተ አንጻር ምልኪ” ዝብል ማልያታት፣ ቆቢዓተ፣ወዘተ ክነሕትም ንኸኸል። ነታ ኣኼባ ኣብ መራኸቢ ብዙሃን ከም መርበብ ኢንተርኔት ምውጻእ እዉን ዓቢን ኣገዳሲን ግደ ኣለዎ።

3. ምጥርናፍ፣ ዝኾነ ይኸን ቃልሲ ክዕወት እንተዳኣ ኾይኑ ምጥርናፍ ናይ ግድን ይኸውን። ጡርኑፍ ህዝባዊ ምንቅቓስ ነባሪ ኢዩ። ጸረ-ምልኪ ኤርትራያዊያን ናይ ግድን ክንጥርናፍ ኣለና። እዚ ከምዚ ሓሲብናዮ ዘለና ኣኼባታት ድማ ንክንጥርናፍ ዝጥዕም ኢዩ። ነቲ ጸብጻብ ኪዳን ንኸሰምዕ ኢሉ ታኣኪቡ ዘሎ ህዝቢ ከም ሓደ ጸረ-ምልኪ ኣካል ንምምስራት ቡዙሕ ዘጸግም ኣይኮነን፣ ይካኣልዮ ክንገብሮ እዉን ኣለና። ከምዚ ኢልና ምስ እንጥርናፍ ነቲ ምንቅቓስ ንውንኖ፣ ዓቢን ወሳኒን ታራ ዘለዎ ኣካል ናይ እቲ ምንቅቓስ ካኣ ይገብረና።
4. መርበብ ኢንተርኔት ምኸፋት፣ እዚ ምንቅቓሽ ዓይ ገዛእ ርእሱ መርበብ ኢንተርኔት ምስ ዝህልዎ ቡዙሕ ክዕወተና ይኸኸል። ከምኡ እውን
5. ፍሉይ Paltalk Action Room ምኸፋት፣ ነዚ ፍምዚ ካብተን ካልኦት ተመሳሳልቲ ፍማት ፍሉይ ዝገብሮ፡-

1. ጥራይ ንመኸተ አንጻር ምልኪ ብግብሪ እንዕወተሉ ሚላታት እንሕጽጸሉን እንመያየጠሉን ናይ ዝኾነ፣
2. ብፍላይ ንመኸተ አንጻር ምልኪ ዘገድስ ስነ-ሓሳባዊ መንጻፍን፣ ሰሚናራትን፣ መጽናዕትን ኣስተምህሮን እንህበሉ ቦታ ናይ ዝኾነን።
3. ብኻልእ ዛዕባታት ከይተቐየድና ንጸረ-ምልካዊ ቃልስና ብዝያዳ ንኸነድህበሉን እቲ ዝግቦኦ ሙሉእ ኣቃልቦ ንኸንህቦን ናይዘኸኸለና።

እዚ ከምዘለዎ ኾይኑ፣ ምስተን ካልኦት ተመሳሳልቲ ፍማት ሕደ ዝገብረና ኻኣ ጸረ-ምልካዊ መርገጺናን ነቲ ንሃገርና ወሪዱዎ ዘሎ ዓማጺ ምልኪ ንምቅላዕን ንምኸኸልን ዝግበር ስርሓታትናን ኢዩ። ግዝዩን ኩነታትን ምስ ዝጠልቦ ድማ መደብ ናይዚ ፍም ምስ መደብ ናይተን ካልኦት ተመሳሳልቲ ፍማት ዘይ እነወሃህደሉ ወላ ሓንቲ ምኸኒት የለን።

ከምዚ ሓሲብናዮ ዘለና እንተድኣ ኾይኑ፣ እዚ ፍምዚ ከከም ኣድላይነቱ ድኣ እምበር ናይ ግድን ወግሐ ጸብሐ ዝኸፈት ገዛ ኣይኮነን። ክንርእዮ ኢና።

ኣይፍለጥን ኢልና [Eritrea Mekhete Antsar Milki Action Forum](#) ዝመጸዎቲኡ መጻንሒ ገዛ ሒዝና ኣለና።

መተሓሳሰቢ፡ ንምዕቃብ ጂኦ-ፖለቲካዊ ታሪኽን ባህልታትን ደረፊታትን ቁዋንቁዋታትን ሃገርናን፣ ነንሕድና ብዚያዳ ንኸቀራርበናን ንኸላልየናን ኢልና ኻኣ ካብ ፖለቲካ ናጸ ዝኾነ [Eritrea Mekhete Antsar Milki cultural](#) ዝመጸዎቲኡ ካልኣይ ገዛ እውን ምስ ኩል ኻትኩም ተመያይጥና ክንከፍት ሓሲብና ኣለና። ኣብ ልብኹም ሓዘዎ።